

A TANÁRKÉPZÉS MEGÚJÍTÁSA, MINT A MAGYAR OKTATÁS MEGÚJÍTÁSÁNAK KULCSELEME*

CSERMELY PÉTER

a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács

elnöke

www.tehetsegpont.hu

csermely@eok.sote.hu

Az oktatást érintő nemzetközi változások az ezredfordulón

1. információrobbanás (elmélyedés, hiteles információ: kincsek)
2. az emberi kapcsolatrendszer gyökeres átalakulása (közösségbomlás, cuccok és virtuális kapcsolatok az emberek, természet, spiritualitás helyett)
3. értékrend elbizonytalanodása (jogok és kötelességek, felelősség egyensúlyának megbomlása, túlfogyasztási válság, mennyiség a minőség helyett)

Az oktatást érintő hazai változások a rendszerváltás után

- fokozódó társadalmi differenciálódás (társadalmi ellentétek, kibeszéletlen frusztrációk, neheztelés, reménytelenség, kiúttalanság, anómia)
- iskolai demográfiai hullámváltozás (tömegesedés majd csökkenő iskolás korosztályok)
- a pedagógusi pálya leértékelődése (ördögi kör: egyre rosszabb pedagógusjelöltek → leértékelődés → még rosszabb pedagógusjelöltek)

A legfontosabb hibák¹

- koncepcionális és konszenzusos oktatási stratégia hiánya (4 éves ciklusokra korlátozott tervek „csemegézése” a hosszú távú elgondolások elemeiből)
- tisztázatlan irányítási és finanszírozási viszonyrendszer (rendszeres, külső, komplex szakmai értékelés hiánya, bizalmatlanság a pedagógusokkal szemben, differenciált kezelésmód)
- kudarc- és hátránycentrikusság (hiánytudat, értéktelenség tudat értéktudat helyett, ötször annyi dicséret kell, mint szidás)

* Az ajánlások letölthetők: www.bolcsektanacsasolyomlaszlo.hu

¹ Bölcsék Tanácsa: *Szárny és teher* (31. és 76. oldal között 35 oldalon listázva).

A legfontosabb teendők

- hosszú távú, kiszámítható oktatási stratégia
- a pedagógusképzés → elitképzés
- a pályán lévő pedagógusok segítése (mentorokkal, segítő felügyeleti hálózattal, a legjobbaknak többlet lehetőségekkel)
- értékek és sikerek a hátrányok és kudarck helyett
- az oktatási rendszer integrációja
 - külső, egységes, komplex értékelés
 - a leszakadó iskolák célzott segítése
 - a legjobbaknak szabadság + pályázatokezzel együtt és ennek eredményeként: az iskola mint értékőrző sziget

A tanárképzés megújítása

Cél: a pedagógushallgató egy megkülönböztetett és irigyelt elitcsoport tagja legyen a felsőoktatáson belül

- a legkiválóbb oktatók oktatják
- toborzó kampány, fizetéssel egybemérhető ösztöndíj, álláslehetőség → csak annyi tanár, amennyi kell
- pedagógiai alkalmasság vizsgálata: igen fejlett írás-, olvasás- és számoláskészség, kapcsolati-kommunikációs készség, tanulásra való készség és a tanítás vágya
- gyakorlati idő megőrzésével ötéves, kétszakos tanárképzés
- pályán lévő kiváló szakemberek átképzése
- gyakornoki idő (orvoshoz hasonlóan) + mentorálás, coaching